

Písň: 25 (1-4), 378, 677, 634.

1. čtení: Ž 91, 1-16

2. čtení (základ kázání): Mt 4, 1. 5-7

3. čtení (poslání): G 6, 8-10

Tedy byl Ježíš Duchem vyveden na poušť, aby byl pokoušen od ďábla. Tu ho vezme ďábel do svatého města, postaví ho na vrcholek chrámu a řekne mu: „Jsi-li Syn Boží, vrhni se dolů, vždyť je psáno: Svým andělům dá příkaz a na ruce tě vezmou, abys nenarazil nohou na kámen!“ Ježíš mu pravil: „Je také psáno: Nebudeš pokoušet Hospodina, Boha svého.“

Vstoupili jsme do postního období před velikonoce. Minulou neděli jsme si připomněli, že Ježíš na poušti odmítl na ďáblu radu udělat chléb, protože člověk není živ jen chlebem, ale každým slovem Božím. Chlebem pak nasýtil zástupy, které přišli právě za slovem. Dostali ho navíc k jeho Slovu, aby jejich nasycení bylo úplné. Samotný chléb by byl málo.

Potom vzal ďábel Ježíše na vrchol chrámu. Je zbytečné pátrat jak se tam dostali, zda doslova, nebo snad v představě, ani není důležité, co znamená ten vrcholek chrámu. Na vlastním pokušení to nic nemění. Opět si pokušitel přeje, aby Ježíš sešel ze své cesty. Snad proto aby ho oklamal, při tomto pokušení cituje Písmo.

Mnoho svůdců a duchovních šarlatánů se dovede ohánět citáty Bible. Může to být pro věřícího posluchače zálučná past. Může mu to znít věrohodně, protože Písmo svaté přeci nelže. To je jistě pravda, jenomže lže ďábel. A to samozřejmě i v okamžiku, kdy zrovna cituje pravdivá slova. Říká to totiž jen proto, aby oklamal. A také takovým způsobem, aby zkreslil skutečně pravdivý obsah a svedl posluchače k nepravdě. Ta citovaná slova jsou z Žalmu 91.

Ano, jsou tam ta slova o tom, že Hospodin dal příkaz svým andělům, aby jeho věrného nosili na rukou a chránili mu nohy před úrazem. Ale to přeci vůbec neznamená, že Hospodinův věrný si může dělat úplně co chce, nedbat jakékoli opatrnosti a bez následků skákat z vysokých věží. Anebo třeba nedbat nebezpečí nákazy a ohrozit tak sebe a jiné. Takto doslova a zkresleně ta slova o ochraně zcela jistě míněna nebyla. Je tam řeč o nebezpečí na cestách.

A pak: vynucovat si na Bohu tak výjimečnou ochranu, odporující vši naší zkušenosti a přírodním zákonům je troufalost. Je to provokace. Pokušitel si vlastně přeje, aby Ježíš vykonal nátlak na nebeského Otce ke změně v jeho poslání. Aby si vynutil, že nepřijde jako jeden z lidí, poddaný všem bídám kromě hříchu, ale jako suverén s mimořádnou ochranou a právy.

To nebyla Kristova cesta a proto ji Ježíš důsledně odmítl a vždy odmítal. Vždyť víme, že jeho cesta vedla na kříž, kde pro nás přijal utrpení a smrt bez jakékoli ochrany. Jako Boží Syn by na mimořádné možnosti a jejich užívání jistě měl právo, ale bloudícím a slabým lidem by zůstal vzdálen. Jeho mise lásky by zůstala nenaplněna, protože by se ve skutečnosti nepřiblížil jejich (našemu) utrpení a každé nouzi.

A kdyby ještě svou dovednost předvedl, tak by jistě mnohé ohromil, ale cestu do Božího království by jim to neukázalo. Jen Ježíšovu nedostižnou moc a ta by slabé jen zahanbila, ale k odpuštění hříchu a smíření s Bohem určitě nepřivedla. Ohromující činy nevedou k lásce.

Ale to ještě není vše. Žalm 91. je věnován tomu, jak Hospodin chrání svého věrného nejen na cestách. Je mu ochranou před pronásledováním a vůbec nebezpečím, ale také v boji. A tam dokonce i pomocníkem v pošlapání nepřátel, jejich záhubě před očima svého vyvoleného.

Slova toho celého žalmu, nejen ta vytržená, mohou ukazovat ještě jednu cestu. Cestu boje. Tehdy se nabízel boj proti pohanským okupantům, vyčištění svatě země od všech nepřátel a vláda v Hospodinově jménu. To se od Mesiáše – Krista očekávalo. Ježíš pokušení moci odmítal opakovaně, stále znovu a znovu, i před svými nejbližšími učedníky.

Vrhnout se do boje, třeba i proti velké přesile, a tak vyprovokovat Boha k zásahu. To by ale byl pokus manipulovat samotným Hospodinem, vnucovat mu svou vlastní vůli. A to je vzpoura.

Podle některých výkladů právě tady byl důvod proč Jidáš zradil. Byl prý zklamán Ježíšovým odmítnutím násilí a údajně ho chtěl zradou vyprovokovat k boji a vítězství. Pozdě pak pochopil, že podlehl ďáblu a zradil nakonec sám sebe. Ježíš to nebezpečí rozpoznal hned na poušti a rázně odmítl. Nenechal se oklamat citací Písma ani nabídkou velkých možností.

Je to i výzva pro nás. Když jde o věc Božího království, je dobré držet se střízlivě při zemi a je přitom velmi užitečné znát Písmo. Nepodlehout klamu. Čím slavněji cesta vypadá, tím větší je třeba dát pozor. Rada od zlého vždy vede jen ke zlému, i když může vypadat docela hezky. Ale není, je zlá a hodná opovržení.

Zato máme příklad od našeho Pána – on si život neulehčoval a my proto můžeme s dobrou myslí přijmout své omezené možnosti. Dost máme na Boží milosti a vše je nakonec v jeho rukou.

Pane, děkujeme, že nás neopouštíš v pokušení. Prosíme, dej nám rozeznat co je od tebe a co je zlé, abychom mohli volit správně.

Amen